

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Valdymo apskaitos koncepcijos ir procedūros	Vadyba 03 S	Ekonomikos	Apskaitos ir audito

Dalyko apimtis kreditais	Visas studijuojančio darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
7	200	10	190

Dalyko anotacija, tikslas, turinys, atsiskaitymas

Anotacija

Doktorantai įgys sisteminių klasikinės ir šiuolaikinės valdymo apskaitos žinių, plėtos turimus ir formuos naujus įgūdžius apie organizacijų veiklos planavimo, kontrolės ir veiklos vertinimo sistemas, kompleksiskai taikant valdymo apskaitos strategijas, metodus, technologijas; analizuojant, sisteminant ir vertinant finansinę ir nefinansinę informaciją, padedančią spręsti šiuolaikinių organizacijų valdymo ir veiklos organizavimo problemas.

Dalyko tikslas

Įgytos žinios padės geriau suprasti valdymo sistemos ir valdymo apskaitos paskirtį, valdymo apskaitos tikslus, informacijos vartotojų poreikius, pelningumo (išlaidų–gamybos apimties–pajamų) analizės metodiką, naudojamų išteklių savikainos nustatymo ir išteklių valdymo metodiką, produkcijos ir paslaugų savikainos kalkuliavimo sistemas ir metodus, išlaidų ir pajamų analizės metodiką reikšmingų valdymo sprendimų priėmimui, įmonės veiklos biudžetų sudarymo bei vykdymo kontrolės kriterijus, investicijų vertinimo finansinius rodiklius, kitus įmonės bei jos padalinių veiklos efektyvumo vertinimo rodiklius, strategines valdymo apskaitos kryptis, pagrindines strateginio valdymo koncepcijas.

Turinys (temos)

Dalyko temos pavadinimas	Apibūdinimas
Valdymo sistema ir valdymo apskaita	Valdymo sistemos ir valdymo apskaitos samprata, gamybinė ir valdymo apskaita, valdymo apskaitos funkcijos, valdymo sprendimų priėmimas, valdymo apskaitos raida, konkurencinės aplinkos pasikeitimų įtaka, valdymo apskaitos padėtis Lietuvoje, pareigų pasiskirstymas buhalterijoje.
Pelningumo (išlaidų – gamybos apimties – pajamų) analizė	Išlaidų samprata, išlaidų ir gamybos apimties priklausomybė, sudėtis ir klasifikavimas, išlaidų išskyrimo būdai, ekonominis ir buhalterinis priklausomybės modelis, sąlygotumai, grafinis ir matematinis priklausomybės modelis, jautrumo analizė, viena ir kelios produkcijos rūšys, struktūriniai pokyčiai, analizės ypatumai paslaugų įmonėse ir viešosiose įstaigose.
Naudojamų išteklių savikainos valdymas	Savikainos samprata, išlaidų sudėtis ir klasifikavimas savikainos kalkuliavimo tikslams, išlaidų sudėties ir apskaitos skirtumai gamybos ir paslaugų įmonėse, išlaidų apskaitos sąskaitų korespondencija, medžiagų išlaidų apskaita, darbo užmokesčio išlaidų apskaita, netiesioginių išlaidų apskaita, išlaidų priskyrimas gaminiui ir netiesioginių išlaidų perpaskirstymas, pilnos ir nepilnos savikainos kalkuliavimo sistemos, informacijos apie produkcijos savikainą panaudojimas.

Produkcijos ir paslaugų savikainos kalkuliavimas	Gamybos procesų klasifikavimas, savikainos kalkuliavimo metodo samprata, pasirinkimo priklausomybė nuo įvairių faktorių. Savikainos kalkuliavimo metodai: užsakyminis, procesinis, normatyvinis, funkcinis (ABC). Metodų privalumai ir trūkumai. Nebaigtos gamybos įvertinimo būdai: svertinis vidurkis, FIFO. Kombinuotų ir šalutinių produktų savikainos nustatymas.
Veiklos biudžetų sudarymas ir įvykdymo kontrolė	Biudžeto samprata, funkcijos, laikotarpis, biudžetų tipai. Biudžeto sudarymo valdymas ir etapai. Pardavimų biudžeto, gamybos biudžeto, medžiagų biudžeto, darbo laiko biudžeto, gamybinių netiesioginių išlaidų biudžeto, atsargų biudžeto laikotarpio pabaigai, savikainos biudžeto, bendrųjų, valdymo-administracinių ir pardavimų sąnaudų biudžeto, pelno biudžeto sudarymas. Biudžetų įvykdymo kontrolė.
Reikšmingų išlaidų ir pajamų analizė sprendimų priėmimui	Išlaidų ir pajamų reikšmingumas, kokybiniai faktoriai. Produkcijos pardavimo kainos sprendimai. Ilgalaikio užsakymo vertinimas. Produkcijos asortimento pasirinkimas esant ribotiems resursams. Sprendimai dėl įrengimų pakeitimo. Sprendimai „gaminti ar nutraukti“ gamybą.
Investicijų valdymas ir padalinių veiklos vertinimas	Investicijų samprata, rūšys. Investicijų vertinimo metodai, kai naudojama pinigų laiko vertė. Investicijų vertinimas, kai nenaudojama pinigų laiko vertė. Investicijų rizika ir jos valdymas. Padalinių valdymo organizacinės struktūros. Padalinių veiklos efektyvumo vertinimas.

Atsiskaitymas

Egzaminas (70%) ir referatas (30 %) valdymo apskaitos koncepcijų ir procedūrų tematika remiantis *naujausiomis mokslinėmis publikacijomis*, pateikiant doktoranto apibendrinimus ir išvalgas nagrinėjamoje temoje. Referato apimtis – 25-30 p.

Pagrindinė literatūra

Anthony Robert N., Govindarajan Vijay. Management Control Systems: Chicago: McGraw-Hill/Irwin, 12th Edition, 2006.

Drury Colin. Management and Cost Accounting: London: Cengage Learning (EMEA), Inc., 7th Edition, 2008.

Mackevičius Jonas. Valdymo apskaita. Koncepcija, metodika, politika: Vilnius, TEV, 2006.

Lakis Vaclovas, Mackevičius Jonas, Gaižauskas Lionius. Valdymo apskaitos teorija ir praktika: Vilnius, Vilniaus universiteto leidykla, 2010.

Tamuliavičienė Daiva, Subačienė Rasa. Valdymo apskaita: Vilnius, Vilniaus universiteto leidykla, 2013.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Pareigos, mokslo laipsnis
Lionius Gaižauskas	Prof. dr.
Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus	
1. Гайжаускас, Л. П. (2011). Управленческий учет в Литве: наследие, состояние, перспективы. В кн.: Совершенствование учета анализа и контроля как механизмов информационного обеспечения устойчивого развития экономики: материалы международной практической	

конференции. Ч. 2. Новополоцк, ПГУ. с. 53-55. ISBN 978-985-531-217-9.

2. Гайжаускас, Л. П.; Валкаускас, Р. А (2011). Анализ критериев выбора информационных систем учета. В кн.: Управление в социальных и экономических системах: материалы XX международной научно-практической конференции. Минск, МИУ. с. 231-232. ISBN 978-985-490-746-8.
3. Gaižauskas, L. (2011). Understanding the total cost of ownership. Buhalterinės apskaitos teorija ir praktika, 10 t. p. 7-14. ISSN 1822-8682.
4. Gaižauskas, L.; Skyrius, R. (2011). Analysis of budgeting and control errors in Lithuanian enterprises. Key instruments of human co-existence organization: economics and law. Materials digest of the XII international scientific and practical conference. Kiev, London. p. 225-228. ISBN 978-966-261-08-
5. Gaižauskas, L.; Skyrius, R. (2012). Budgeting errors in Lithuanian enterprises. – Кн.: Apskaita, auditas, analizė: mokslas inovacijų ir globalizacijos kontekste. Mokslo darbai, 1 dalis. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. p. 157-165. ISBN 978-609-459-028-3.
6. Gaižauskas, L. (2012). Standard costing: istorija, algoritmas, privalumai ir trūkumai. – Кн.: Apskaita, auditas, analizė: mokslas inovacijų ir globalizacijos kontekste. Mokslo darbai, 1 dalis. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. p. 147-156. ISBN 978-609-459-028-3.
7. Gaižauskas, L. (2012). Biudžetų sudarymo ir taikymo problemos Lietuvos verslo įmonėse. Buhalterinės apskaitos teorija ir praktika, 11 t. p. 76-90. ISSN 1822-8682.
8. Gaižauskas, L. (2012). Valdymo apskaitos istorija. Įžvalgos, Nr. 1(7). p. 227-234. ISSN 2029-1639.
9. Гайжаускас, Л. П.; Валкаускас, Р. А (2012). Преимущества и недостатки бюджетирования. В кн.: Устойчивое развитие экономики: международные и национальные аспекты. Материалы международной научно-практической конференции. Новополоцк. с.51-57. ISBN 978-985-490-746-8.
10. Gaižauskas, L.; Martinavičius, J. (2013). Budgetary control challenges in the Lithuanian company's. Buhalterinės apskaitos teorija ir praktika, 13 t., p. 50-63. ISSN 1822-8682.
11. Gaižauskas, L.; Mackevičius, J. (2013). Biudžeto istorija ir evoliucija. Кн.: Ekonomikos vystymasis: procesai ir tendencijos. Vilnius. p. 199-212. ISBN 978-609-436-019-0.
12. Gaižauskas, L., Žilinskas, R. (2015). The investment policy of deposit guarantee funds under conditions of limited domestic securities markets. Ekonomika, Nr. 94(1), p.131-142.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė

Pareigos, mokslo laipsnis

Rasa Subačienė

Prof. dr.

Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus

1. Subačienė R., Senkus K. (2012). Fixed Tangible Assets Analysis in Aspect of Cash Flows // tarptautinės mokslinės praktinės konferencijos „УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ: МЕЖДУНАРОДНЫЕ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ“, vykusios 2012 m. spalio 25-26 d., Polocke, Baltarusija, 2 dalių medžiaga (1 dalis), P.214–218.
2. Subačienė R., Mackevičius J., Senkus K. (2012). Complex Profitability Analysis of Fixed Tangible Assets. – ЕКОНОМІКА 141, ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка, P.17–20.
3. Subačienė R., Tamulevičienė D. (2013) Peculiarities of services providing companies budget making and tools applicable for their preparation // International conference „Economic and Business Prospects and Transformations“ proceedings, 26-27 September, 2013, Vol. 92 (3) supplement B, P.222 - 234.
4. Subačienė R., Tamulevičienė D., Mackevičius J. (2014) Finansinės apskaitos ir analizės informacijos panaudojimas vertinant įmonių finansinį turimą // Lietuvos turto vertintojai – 20 metų veiklos patirtis nacionalinės ir Europos ekonominės erdvės kontekste. Recenzuojamas mokslo

leidinys. Konferencijos, vykusios Vilniuje Vilniaus universitete 2014 m. kovo 28 d., mokslo darbai, Vilniaus universiteto leidykla, P.222-229.

5. Subačienė R., Senkus K. (2013) Net profitability analysis of travel organizers and travel agencies // *Ekonomika*, Vol.92(I). - Vilnius: Vilniaus universitetas, P.156-163.
6. Subačienė R., Tamulevičienė D., Mackevičius J. (2014) Įmonės veiklos tęstinumo ir plėtros vertinimas remiantis finansinėmis ataskaitomis // *Lietuvos turto vertintojai – 20 metų veiklos patirtis nacionalinės ir Europos ekonominės erdvės kontekste. Recenzuojamas mokslo leidinys. Konferencijos, vykusios Vilniuje Vilniaus universitete 2014 m. kovo 28 d., mokslo darbai, Vilniaus universiteto leidykla, P.230-239.*
7. Subačienė R., Tamulevičienė D. (2014) Analysis of training management accounting specialists in Lithuania // *Современные тенденции формирования стратегии инновационного развития бухгалтерского учета, анализа, аудита. Сборник научных трудов по материалам международной научно-практической конференции, посвященной 110-летию ФГБОУ ВПО СПбГАУ, 8 – 13 с.*
8. Subačienė R., Tamulevičienė D. (2014) Strateginio ir operatyvinio kontrolio sistema ir jos įgyvendinimo Lietuvos įmonėse prielaidos - Apskaitos ir finansų mokslas ir studijos: problemos ir perspektyvos, Nr. 1(9). – Kaunas: A. Stulginskio universitetas, P.245-253.
9. Subačienė R., Labonaitė G. (2014) Grynojo pelningumo vertinimo metodika // *Buhalterinės apskaitos teorija ir praktika*, Nr. 16 - Kaunas. Vilniaus universiteto Kauno humanitarinis fakultetas, P.78-87.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis
---	-----------------

Daiva Tamuliavičienė	Asist. Dokt.
-----------------------------	---------------------

Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus

1. Тамулявичене Дайва, Сенкус Каститис (2011). Аспекты применения системы сбалансированных показателей в контексте стратегического и оперативного контроллинга. Совершенствование учёта, анализа и контроля как механизмов информационного обеспечения устойчивого развития экономики. Материалы международной научно - практической конференции. Часть 2. 207 – 211 с. Полоцк., ISBN 978-985-531-217-9.
2. Tamulevičienė Daiva, Subačienė Rasa (2013). Peculiarities Of Services Providing Companies Budget Making And Tools Applicable For Their Preparation . *Economic and Business Prospects and Transformations. International conference proceedings. September 26 -27, 2013, Ekonomika. Vol. 92 (3) supplement B, 50-58 p., VUL, ISSN 1392-1258.*
3. Sulžickaja Ilona, Tamulevičienė Daiva, (2013). Kontrolingo instrumentų taikymo Lietuvos įmonėse tyrimas. *HOMO-SOCIETAS-TECHNOLOGIAE*, Marijampolės kolegijos periodinis mokslinių straipsnių leidinys, Nr.2(2), 80 -86 p. ISSN 2029-9737. / Apskaita, auditas, finansai: mokslo ir studijų problemos bei perspektyvos. Tarptautinė mokslinė – praktinė konferencija, vykusi Marijampolės kolegijoje, 2013 m. lapkričio 27 d.
4. Tamulevičienė D., Subačienė R., Peculiarities Of Services Providing Companies Budget Making And Tools Applicable For Their Preparation // *International conference „Economic and Business Prospects and Transformations“ proceedings, ISSN 1392-1258, 26-27 September, 2013, Vol. 92 (3) supplement B, 50-58 p.*
5. Tamulevičienė Daiva (2014). Kontrolingo sistemos teikiamos informacijos naudojimas vertinant įmonių turtą ir verslą. *Lietuvos turto vertintojai – 20 metų veiklos patirtis nacionalinės ir Europos ekonominės erdvės kontekste. Konferencijos, vykusios Vilniaus universitete 2014 m. kovo 28 d. mokslo darbai, 240 – 248 p. VUL, ISBN 978-609-459-299-7.*
6. Arlinskaitė Jolita, Tamulevičienė Daiva (2014). Biudžetų vykdymo kontrolė: teorinė studija. *Mokslo ir verslo dermė. Tarptautinės mokslinės - praktinės konferencijos, vykusios 2014 m. gegužės 29 d. pranešimų medžiaga. 11 psl. Lietuvos buhalterinės apskaitos švietėjų ir tyrėjų asociacija, ISBN 978-609-59215-9-6.*

7. Tamulevičienė Daiva (2014). Atsakomybės centrai kontroliavimo sistemoje. Būhalterinės apskaitos teorija ir praktika. Mokslo darbai. 2014, Nr.15. 126 – 140 p. Lietuvos būhalterinės apskaitos tyrėjų ir švietėjų asociacija. ISSN 1822-8682.
8. Tamulevičienė, Daiva. Kontroliavimo koncepcija ir jos evoliucija // Būhalterinės apskaitos teorija ir praktika /Lietuvos būhalterinės apskaitos tyrėjų ir švietėjų asociacija. Kaunas: Lietuvos būhalterinės apskaitos tyrėjų ir švietėjų asociacija. ISSN: 1822-8682. 2014, t. 16, p. 27-38.
9. Tamulevičienė, Daiva. Įmonės veiklos planavimo ir biudžetų parengimo vieta kontroliavimo sistemoje // Ekonomikos vystymasis: procesai ir tendencijos: 3-iosios tarptautinės mokslinės praktinės konferencijos, įvykusios Vilniaus kolegijos Ekonomikos fakultete 2014 m., medžiaga/Vilniaus kolegija, 2015. ISBN 9786094360343, p. 346-359.
10. Tamulevičienė, Daiva. Kontroliavimo sistemos teikiamos informacijos naudojimas vertinant įmonių turta ir verslą // Lietuvos turto vertintojai - 20 metų veiklos patirtis nacionalinės ir Europos ekonominės erdvės kontekste: konferencijos, vykusios Vilniuje 2014 m. kovo 28 d., mokslo darbai. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2014. ISBN: 9786094592997. p. 240-248.
11. Tamulevičienė, Daiva; Subačienė, Rasa. Strateginio ir operatyvinio kontroliavimo sistema ir jos įgyvendinimo Lietuvos įmonėse prielaidos // Apskaitos ir finansų mokslas ir studijos: problemos ir perspektyvos: mokslo žurnalas. Kaunas: Aleksandro Stulginskio universitetas. 2014, nr.1, p.245-253. ISSN: 2029-1175. Prieiga per internetą: <<http://www.asu.lt/apskaita/lt/47280>>. [DB: EBSCOHost]
12. Tamulevičienė, Daiva. Возможности развития системы контролинга в Литве. Совершенствование учета, анализа и контроля как механизмов информационного обеспечения устойчивого развития экономики. Материалы II международной научно-практической конференции. Новополюцк, 4-5 июня 2015 г., ISBN 978-985-531-504-0. p. 175-181.

Doktorantūros komiteto teikimu patvirtinta fakulteto taryboje
2015 m. lapkričio mėn. 10 d. , protokolo Nr. 190000/TP - 09(152)

Tarybos pirmininkas

Pastaba: jei doktorantūros teisė bus suteikta kartu su kita institucija, tvirtinama ne fakulteto taryboje , o jungtinėje komisijoje.